

Tehtaan pitkän sivun kantava tiiliseinä putosi pölykopin kohdalta maahan n. 20 m:n matkalta.

Palopäällikkö REINO OLANTERÄ

RÄJÄHDYKSIÄ PURUSIILOPALOSSA

Lahden kaupungin palolaitokselle ilmoitettiin 19. 1. 1965 klo 19.00 Esko Järvinen Oy:n suksitehtaalta, että tehtaalla on omituinen haju konttorikerroksessa (III kerros) ja pyydettiin tarkastusta. Paikalle lähti I lähdön auto päivystävän palomestarin johdolla. Koska hajun syytä ei ilmennyt, lähti lisäksi palopäällikkö paikalle noin klo 19.45. Paikalla todettiin kuivatislaantuneen puun hajua, mutta savua ei löytynyt mistään. Tehtaan läpi kulkeva savupiippu oli erittäin kuuma, joten epäiltiin nokipaloa ja sen seurauksena mahdollista täytepaloa. Tarkastuksessa todettiin, että nokipaloa ei ollut ollut.

Purusiihoa tarkastettaessa todettiin, että siellä oli sama haju, mutta ei erikoisen voimakkaana. Ylhäältä siiloa tutkittaessa todettiin heikko haju, mutta ei savua eikä savun hajua. Tehtaan johdon kanssa yhteisneuvottelussa todettiin, että tyhjennetään siiloa, jonka täysinäisenä olo oli yllätys tehtaan johdollekin, jotta saataisiin asiasta varmuus ja tehdas pääsisi seuraavana aamuna toimimaan täydellä teholla. Tyhjennystyö aloitettiin, jolloin todettiin, että kuivaamon höyryn paluuputket kulkivat siilossa. Puru oli näiden vieressä hyvin kuumaa ja epäiltiin tätä hajun aiheuttajaksi. Tyhjennettäessä puru ei kuitenkaan valunut alas, koska siiloa on kaksi kertaa korotettu ja siilon läpi menevät betonipalkit oli jätetty purkamatta. Tyhjennystyötä aloitettaessa oli otettu toinen paloauto paikalle ja letkut selvitetty sekä siilon yläosaan että alas (vettä ei kuitenkaan tarvittu, koska ei edes savua löytynyt).

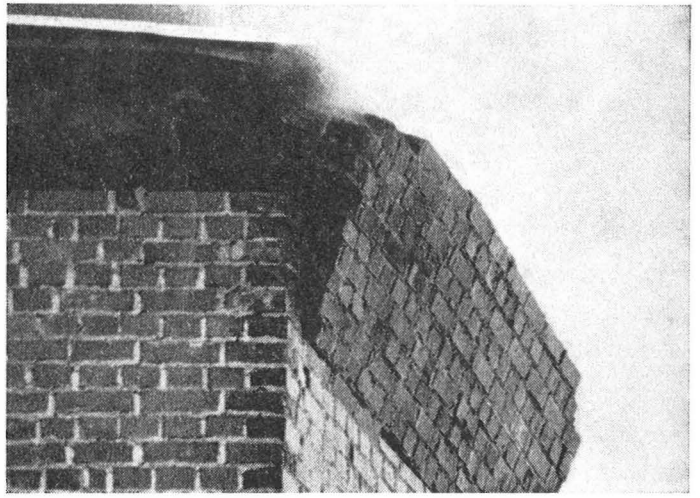
Klo 23.30 palokunta jätti paikalle vartiomiehen, jolla oli seinäposti selvitettyä varalle. Klo 24.00 yritettiin siilon yläosasta sykkoonissa olevan reiän kautta pudottaa purua alas ja tällöin tuprahti savua ja heti perään tulta sykkoonista ja purkausovesta alhaalta. Radiopuhelimella hälytettiin I lähtö, joka selvitti suihkun ylös sykkoonille ja toisen purkausovellet. Veden saannin varmistamiseksi selvitettiin paloposti auto-ruiskuun.

Liekit saatiin sammumaan nopeasti ja tulipalo näytti voiteltulta, sillä savunkin tulo oli vähäistä. Alhaalta pudotettiin holvaantunutta purua alas kepeillä ja suihkulla.

Klo 00,38 suuremman purun romahduksen jälkeen todennäköisesti saavutti hieno purujauho räjähdysrajan ja siilossa tapahtui räjähdys, joka löi alaoven kautta ulos ja siilon yläosassa sykkoonin kautta tehtaan katolla olevaan pölykopiin, joka räjähti seinien ja katon rikkoutuessa. Räjähdysten vaikutuksesta syttyi ullakon lisäksi tehtaan IV ja II kerroksissa tulipalot. Räjähdysten sattuessa oli katolla sykkoonin vieressä palomestari kolmen palomiehen kanssa, jotka saivat palovammoja ja vähäisiä ruhjevammoja.

Radiopuhelimella annettiin suurpalohälytys ja pyydettiin sairasautot paikalle. II kerroksessa paloi suksien tervauskoppi ja palo rajoittui siihen, samoin ullakkopalo sammutettiin nopeasti. IV kerroksessa sen sijaan ullakolle johtavien tikkaiden läheisyydessä olivat aaltopahvipakkauspaketit syttyneet estäen pääsyn katolla olleiden miesten luo ja katkaisten hei-

Varsinaisen purusiilon yläosa räjähdysen jälkeen.

dän pakotiensä. Tosin yksi mies tuli tikkaita alas polttaen kasvojaan. IV kerroksen aaltopahvipalo osoittautui erittäin sitkeäksi ja vaikeaksi ja antoi varoituksen aaltopahvipakkausten palokyvystä.

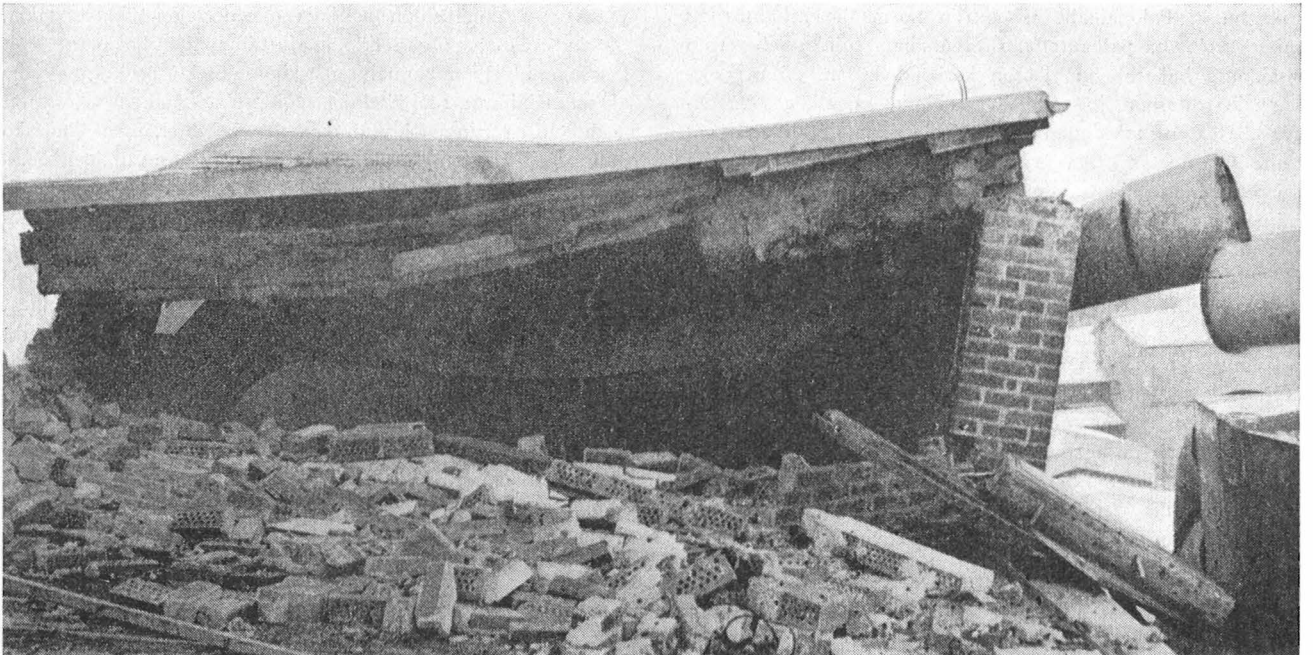
Edellä on arvio purusiilon palamisesta ja räjähtämisestä. Toisena mahdollisuutena on, että puru oli siilossa polttanut itselleen miilun, jossa ilmaa saadessaan oli valmis palokaasujen lataus, joka syttyessään aiheutti räjähdysen.

Klo 6,50 aamulla tapahtui siilossa uusi räjähdys, joka rikkoi siilon yläosan, mutta ei aiheuttanut muita vahinkoja. Klo 7,00 räjähti siilo vielä kolmannen kerran, mutta sen voima jäi vähäiseksi, koska paineen purkausaukko oli jo ylhäällä edellisistä räjähdyksistä.

Yön räjähdyksessä ja sammutuksessa loukkaantui lisäksi kaksi miestä. Kaikki loukkaantuneet, paitsi luunmurtuman käteensä saanut, olivat jälleen "rivissä" parin viikon kuluttua.

PURUSIILOSSA PIILEE VAARA

Jälkipalavereissa on jälleen todettu purusiilojen vaarallisuus. Niiden ennakkosuojaukset ja järjestelyt on saatava neuvotteluteitse ratkaisuun sillä mitään määräyksiä ei niistä löytyne. Uudet siilot pyritään varustamaan tilavilla tyhjennysaukoilla ja kattoluukuilla sekä kiinteillä suihkuilla. Siilon sisusta on tehtävä sellaiseksi, että siilo tyhjentyy tasaisesti. Kiinteiden suihkujen kokeilun yhteydessä pesevät suihkut myöskin siilon seinää pölystä ja kostuttavat purua sitoen sen pölyaineita. Siilo olisi myös saatava erilliseksi rakennukseksi. Ennakkopalosuojelussa palomiesten vaatimukset eivät voi olla yksinään määrääviä. Teollisuuden on toimittava ja on löydettävä yhteinen tie, jossa tehdas pystyy toimimaan ja toisaalta saavutetaan riittävä henkilö- ja paloturvallisuus. □ □

Näkymä vesikatolta pölykoppille. Edessä oleva tiiliseinä on sortunut. Oikealla kantava tiiliseinä kallistuneena.